Мандаринська мова в бізнесі з Китаєм

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Англійська Лі Куан Ю в Пекіні

Економічна цінність мандаринської залежала від того, чи відкриється Китай світові. Коли Лі Куан Ю вперше відвідав Китай 1976 року, офіційні зустрічі він проводив англійською. Він хотів чітко показати, що представляє суверенний багаторасовий Сінгапур, який не має наміру ставати «третім Китаєм». Цей жест відображав чутливість, що зберігалася аж до встановлення дипломатичних відносин між Сінгапуром і Пекіном 3 жовтня 1990 року.[1] Сусідні Малайзія та Індонезія давно підозрювали свої китайські меншини в лояльності до Китаю. Сінгапур, який надто охоче говорив би з Пекіном мандаринською, ризикував підтвердити ці підозри.

Та сама обережність пояснює, чому політика двомовності завжди подавала мандаринську як мову культури і лише згодом — як мову комерції. Комерційний аргумент вийшов на перший

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

план у 1990-х роках, коли реформи Ден Сяопіна зробили Китай напрямком для інвестицій, а дипломатичні відносини зняли політичний ризик розмови його мовою. Розділ II частини I описує ці відносини — від візиту Дена до Сінгапуру до угоди про вільну торгівлю та міжурядових проєктів.

Сучжоу та двомовний управлінець

Першим великим випробуванням двомовного потенціалу Сінгапуру в Китаї став Сучжоуський індустріальний парк. Угоду про його спільну розбудову 26 лютого 1994 року підписали віцепрем'єр Китаю Лі Ланьцін і Лі Куан Ю. Консорціуму сінгапурських державних підприємств спочатку належало 65 % компанії-забудовника. Парк мав перенести до китайського міста адміністративне «програмне забезпечення» Сінгапуру: планування, залучення інвестицій і державне управління. Таке перенесення потребувало сінгапурських урядовців, здатних працювати китайською з китайськими колегами, і китайських урядовців, здатних учитися на сінгапурській практиці.

Перші роки були важкими. Парк зазнавав збитків, тоді як місцева влада Сучжоу просувала конкурентну зону. 1999 року Сінгапур зменшив свою частку до 35 %.[2] Труднощі показали, що спільна мова не гарантує спільного розуміння. Сінгапурські управлінці виявили, що їхня мандаринська, вивчена в школі й уживана вдома, не готувала їх до політики китайського муніципалітету. Проте парк виріс у зону площею 278 км², чию модель міського розвитку згодом відтворило Китайсько-сінгапурське Тяньцзіньське екоміcто. Він також став школою для двомовних урядовців і керівників, які згодом вели відносини Сінгапуру з Китаєм.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Business China і бікультурний фахівець

Досвід Сучжоу підвів уряд до висновку: однієї мови замало, адже Сінгапурові потрібні люди, які розуміють китайські інституції так само добре, як китайські слова. 19 листопада 2007 року Лі Куан Ю і прем'єр Державної ради Китаю Вень Цзябао започаткували Business China — неприбуткову організацію, що прагне виховати ядро двомовних і бікультурних сінгапурських фахівців, здатних працювати з Китаєм. Її програми охоплюють молодіжні форуми, стипендії та щорічний форум про Китай. 2023 року вона запустила обмін стажуваннями тривалістю до шести місяців між двома країнами. У вересні 2025 року вона підписала угоди з п'ятьма політехнічними інститутами Сінгапуру.[3]

Слово *бікультурний* у цьому формулюванні мети позначає еволюцію політики. У 1960-х роках метою був двомовний громадянин. У 2000-х метою став фахівець, який уміє читати китайські договори, стежити за китайськими програмними документами і розуміти, як ухвалюють рішення китайські урядовці та підприємці. Школи Плану спеціальної допомоги, іспити з поглибленої рідної мови та програми Business China утворюють конвеєр підготовки таких фахівців. Він навмисно вузький, бо держава змирилася з тим, що більшість сінгапурців і далі домінантно говоритиме англійською.

Мандаринська у фінансовому центрі

У фінансовому центрі мандаринську вживають у трьох середовищах. Перше — приватне банківське обслуговування (private banking) та управління капіталом для клієнтів із материкового Китаю, Тайваню, Гонконгу та китайських громад Південно-Східної Азії. Розділ II частини I показує, що наявність

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

переважно китайського суспільства, у якому широко говорять мандаринською, — одна з причин, які китайські родини називають, обираючи Сінгапур. Менеджери з роботи з клієнтами, здатні пояснити мандаринською трастовий договір, структуру фонду чи правило податкового резидентства, мають перевагу над колегами, яким потрібен перекладач. Розділ III частини E описує однородинні сімейні офіси, через які інвестують багато таких родин.

Друге середовище — комплаєнс. Банк, що приймає на обслуговування клієнта з Китаю, отримує документи китайською: бізнес-ліцензії, реєстри акціонерів, судові рішення, податкові довідки та записи про нерухомість. Перевірка походження статків, розглянута в розділі III частини H, залежить від працівників, які вміють читати ці документи й помічати невідповідності. Справа про відмивання грошей 2023 року, розглянута в розділі VI частини E, показала, що буває, коли установи приймають документи без перевірки їхньої суті. Самі лише мовні навички таким провалам не запобіжать. Але без них перевірка китайських документів стає майже неможливою.

Третє середовище — корпоративний бізнес і бізнес на ринках капіталу з китайськими компаніями: лістинги на Сінгапурській біржі (SGX), випуски облігацій, злиття та казначейські операції китайських груп, що використовують Сінгапур як регіональну штаб-квартиру, як описує розділ I частини I. Тут мандаринська — мова переговорів, а англійська — мова документів. Цей поділ відтворює в залі засідань ради директорів функціональний поділ політики двомовності.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Межі активу

Мандаринська — справжній актив для Сінгапуру. Водночас актив обмежений, і на це є чотири причини. По-перше, Сінгапур більше не має монополії. Населення Гонконгу говорить кантонською. Дедалі більша його частка говорить і мандаринською, а багато гонконзьких фінансових установ наймають випускників із материка. Сам материковий Китай щороку випускає багато фахівців, які вільно володіють англійською і змагаються за ті самі посади в Сінгапурі. По-друге, глибина знання мандаринської серед молодих сінгапурців зменшилася з поширенням англійської вдома, як показують дані переписів. По-третє, комерційна цінність мандаринської зростає і падає разом із політичними відносинами між Китаєм і Заходом. Розділ V частини K розглядає, як геополітична напруга може перетворити обізнаність щодо Китаю з переваги на привід для пильної уваги.

Четверта причина для юриста найважливіша. Мова права в Сінгапурі — англійська. Договори з китайськими контрагентами, що регулюються сінгапурським правом, складають англійською. Спори в сінгапурських судах і в арбітражі за регламентом Сінгапурського міжнародного арбітражного центру (SIAC) ведуться переважно англійською, а китайськомовні документи для використання в провадженні перекладають. Розділ III цієї частини та розділ II частини F описують ці інституції. Мандаринська відчиняє двері до клієнта. Коли клієнт увійшов, угоду регулює англійська.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Примітки

1. Wikipedia, “China–Singapore relations” (дата звернення: листопад 2026 р.): офіційні візити Лі до Китаю з 1976 р. відбувалися англійською, щоб показати, що він представляє Сінгапур, а не “Third China”; офіційні дипломатичні відносини встановлено 3 жовтня 1990 р. ↩

2. Wikipedia, “Suzhou Industrial Park” (дата звернення: листопад 2026 р.): офіційно започаткований 26 лютого 1994 р. підписанням угоди про спільну розбудову Li Lanqing і Lee Kuan Yew; спочатку компанії належала на 65 % сінгапурським і на 35 % китайським державним підприємствам; Wikipedia, “Suzhou Industrial Park” (дата звернення: листопад 2026 р.): 1999 р. Сінгапур скоротив свою частку до 35 %; перший прибуток парк отримав за перші десять місяців 2001 р.; площа 278 км², з них китайсько-сінгапурська зона співпраці — 80 км²; Sino-Singapore Tianjin Eco-City описано як відтворення моделі міського розвитку парку. ↩

3. Business China, “About Us”, businesschina.org.sg (дата звернення: листопад 2026 р.): започаткована в листопаді 2007 р., офіційно 19 листопада 2007 р., з Lee Kuan Yew як патроном-засновником разом із прем’єром Wen Jiabao; бачення: “aims to nurture a core pool of Singaporean bilingual and bicultural talents”; Youth Interns Exchange Scheme запущено 2023 р. зі стажуваннями до шести місяців; меморандуми про взаєморозуміння з п’ятьма політехнічними інститутами Сінгапуру підписано 19 вересня 2025 р. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com